

Матеріали до семінарського заняття «Система корекційної роботи по подоланню порушень звуковимови у дошкільників»

Мета

Систематизувати знання, засвоєні під час лекційних, практичних занять та у процесі самостійної підготовки з теми «Порушення звуковимови»

1. Дати визначення логопедії як науки _____

2. Які практичні задачі вирішує логопедія як наука?

- a) _____
- б) _____
- в) _____

3. Запишіть назву

мовленнево-рухового центру КГМ _____

мовленнево-слухового центру КГМ _____

4. Периферійний мовленнєвий апарат складається із трьох відділів:

- a) _____
- б) _____
- в) _____

5. Поясніть терміни:

Сигматизм - _____

Гаммацизм - _____

Параротацизм - _____

Паракаппацизм - _____

6. Назвіть можливі причини виникнення вад звуковимови у дитини _____

7. Запишіть основні етапи корекційної роботи по подоланню вад звуковимови.

8. Розв'язати тестові завдання

Тести першого рівня складності

Приголосний, ротовий, щілинний, передньоязиковий, дзвінкий, твердий – характеристика

- а) звука С;
- б) звука З;
- в) звука Ц;
- г) звука Ж.

Недоліки вимови звуків С, Сь, З, Зь, Ц

- а) сигматизми шиплячих;
- б) парасигматизми свистячих;
- в) сигматизми свистячих;
- г) шиплячий парасигматизм свистячих.

Система роботи з формування фонетичної сторони мовлення при дислалії має

- а) II етапи;
- б) III етапи;
- в) IV етапи;
- г) V етапів.

Розвиток рухливості артикуляційного апарату – є завданням

- а) підготовчого етапу;
- б) етапу постановки звуків;
- в) етапу автоматизації поставлених звуків;
- г) етапу диференціації поставлених звуків.

Недоліки вимови звуків Ш, Ж, Ч, Щ

- а) сигматизми шиплячих;
- б) парасигматизми шиплячих;
- в) сигматизми свистячих;
- г) шиплячий парасигматизм свистячих.

Для постановки звуку С який звук являється опорним?

- а) звук І;
- б) звук Д;
- в) звук Т;
- г) звук З.

Який етап передбачає систему мовленнєвих вправ, спрямованих на вироблення вміння використовувати в самостійних висловлюваннях поставленим звуком?

- а) підготовчий етап;
- б) етап постановки звуків;
- в) етап автоматизації поставлених звуків;
- г) етап диференціації поставлених звуків.

Виділи особливість корекційної роботи при парасигматизмах на підготовчому етапі:

- а) розвиток слухового сприймання, слухової уваги та пам'яті;
- б) розвиток фонематичного сприймання;
- в) розвиток мовленнєвого дихання;
- г) розвиток артикуляційної моторики.

Відпрацювання опорних звуків відбувається під час

- а) підготовчого етапу;
- б) етапу постановки звуків;
- в) етапу автоматизації поставлених звуків;
- г) етапу диференціації поставлених звуків

Причиною виникнення шиплячого парасигматизму свистячих звуків частіше за все є

- а) порушення фонематичного сприймання;
- б) порушення будови щелеп;
- а) коротка під'язична вуздечка;
- г) порушення мовленнєвого дихання.

Причиною якого порушення може стати передній відкритий прикус у дитини?

- а) призубного парасигматизму свистячих;
- б) носового сигматизму шиплячих;
- в) міжзубного сигматизму свистячих;
- г) шиплячого парасигматизму свистячих.

Яке порушення звуковимови спостерігається при наступному артикуляційному укладі: губи й зуби набувають положення наступного голосного, передня частина спинки язика утворює з верхніми зубами щілину, краї язика підняті до верхніх кутніх зубів, а кінчик язика опущений до нижніх різців, вздовж спинки язика утворюється жолобок, по якому струмінь повітря проходить між різцями, м'яке піднебіння закриває прохід у носову порожнину, голосові зв'язки не вібрують(вібрують)?

- а) призубний парасигматизм свистячих;
- б) носовий сигматизм свистячих;
- в) міжзубний сигматизм свистячих;
- г) норма вимови.

Губи розтягнуті в посмішку або набувають положення наступного голосного; зуби розкриті на декілька міліметрів, трохи оголені; кінчик язика за нижніми зубами; передня частина спинки язика утворює зімкнення з альвеолами, яке поступово переходить в щілину; м'яке піднебіння закриває прохід в носову порожнину; голосові зв'язки не вібрують - це

- а) механізм утворення звука С;
- б) механізм утворення звука Ц;
- в) механізм утворення звука Ч;
- г) механізм утворення звука Ш.

Для постановки шиплячих звуків базовим являється

- а) звук Т;
- б) звук С;
- в) звук Ф;
- г) звук І.

За наслідуванням, механічний, змішаний - це

- а) етапи корекційної роботи;
- б) види артикуляційних вправ;
- в) способи постановки порушеного звуку;
- г) види порушених звуків.

Причиною якого порушення звуковимови свистячих і шиплячих може стати глибокий прикус?

- а) призубний парасигматизм;
- б) носовий сигматизм;
- в) міжзубний сигматизм;
- г) губно-зубний парасигматизм.

Яке порушення звуковимови спостерігається при наступному артикуляційному укладі: губи й зуби набувають положення наступного голосного, кінчик язика змикається з нижніми різцями, передня частина спинки язика утворює з верхніми зубами щілину, краї язика підняті до верхніх кутніх зубів, а кінчик язика опущений до нижніх різців, вздовж спинки язика утворюється жолобок, по якому струмінь повітря проходить між різцями, м'яке піднебіння вільно звисає, голосові зв'язки не вібрують(вібрують)?

- а) призубний парасигматизм свистячих;
- б) носовий сигматизм свистячих;

- в) міжзубний сигматизм свистячих;
- г) норма вимови.

Коли мовлення дитини звучить так: «Дайку бротила хадяйка, под дадем отталтя дайка, та ткамейки тлеть не тмог, веть до нитотьки промок»?

- а) при призубному парасигматизмі;
- б) при носовому сигматизмі;
- в) при міжзубному сигматизмі;
- г) при губно-зубному парасигматизмі.

Коли мовлення дитини звучить так: «Кофка на окофке фтанифки фьйот, а мыфка фапофках ивбуфку метет»?

- а) при призубному парасигматизмі;
- б) при шиплячому парасигматизмі свистячих;
- в) при свистячому парасигматизмі шиплячих;
- г) при губно-зубному парасигматизмі.

Для розвитку рухливості мовленнєвого апарату використовують

- а) дидактичні вправи;
- б) голосові вправи;
- в) артикуляційні вправи;
- г) всі відповіді правильні.

Яка артикуляційна вправа є статичною?

- а) «Годинник»;
- б) «Гойдалка»;
- в) «Голочка»;
- г) «Гармошка».

Коли мовлення дитини звучить так: «Головой качает шлон, он шлонихе шлет поклон»?

- а) при боковому сигматизмі;
- б) при шиплячому парасигматизмі свистячих;
- в) при свистячому парасигматизмі шиплячих;
- г) при губно-зубному парасигматизмі

Яка артикуляційна вправа є динамічною?

- а) «Лопатка»;
- б) «Грибочок»;
- в) «Голочка»;
- г) «Годинник».

Тривалість виконання однієї артикуляційної вправи:

- а) 10-15 секунд;
- б) 20-25 секунд;
- в) 30-35 секунд;
- г) 1 хвилина.

«Відкрити рот. Висунути вузький язик. Доторкнутися поперемінно спочатку до правого, потім до лівого кута рота. Вправа проводиться під рахунок 10-15 разів.» - це артикуляційна вправа

- а) «Змійка»;
- б) «Гойдалка»;
- в) «Смачне варення»;
- г) «Годинник».

Виділи зайве. Для розтягування під'язичної зв'язки використовують наступні вправи:

- а) «Грибочок»;
- б) «Конячка»;

- в) «Гармошка»;
- г) всі відповіді правильні.

«Широким язиком облизати верхню губу і заховати язик у глибину рота. Повторити 10-15 разів» - це артикуляційна вправа

- а) «Змійка»;
- б) «Гойдалка»;
- в) «Смачне варення»;
- г) «Годинник».

Яка, з наведених нижче артикуляційних вправ, займає при підготовці до постановки звука С?

- а) «Гірка»;
- б) «Лопатка»;
- в) «Чашечка»;
- г) «Неслухняний язичок».

«Рот трохи відкритий. Присмоктати язик до твердого піднебіння і поклацати ним. Клацати повільно, сильно» - це артикуляційна вправа

- а) «Грибочок»;
- б) «Голочка»;
- в) «Конячка»;
- г) «Чашечка».

Які з етапів корекційної роботи над порушенням звуком можна проводити паралельно?

- а) підготовчий і постановки звука;
- б) постановки звука і автоматизації звука;
- в) автоматизації і диференціації звука;
- г) правильної відповіді немає.

Артикуляційний профіль

- а) звука З; б) звука Ж;
- в) звука Ш; г) звука Ц.

Артикуляційний профіль

- а) звука Ц; б) звука С;
- в) звука Ш; г) звука Ч.

Артикуляційний профіль

- а) звука З;
- б) звука Ж;
- в) звука С;
- г) звука Ц.

Артикуляційний профіль

- а) звука Ш;
- б) звука Ж;
- в) звука С;
- г) звука Ч.

Виникненню якої вади звуковимови може сприяти коротка під'язична вузdechка?

- а) бокового сигматизма свистячих;

- б) шиплячого парасигматизма свистячих;
- в) свистячого парасигматизма шиплячих;
- г) губно-зубного парасигматизма свистячих.

Артикуляційний профіль

- а) звука З;
- б) звука Ж;
- в) звука С;
- г) звука Ч.

Артикуляційний профіль

- а) звука З;
- б) звука Ж;
- в) звука Ш;
- г) звука Ч.

Губи розтягнуті в посмішку або набувають положення наступного голосного; зуби розкриті на декілька міліметрів, трохи оголені; кінчик язика за нижніми зубами; передня частина спинки язика утворює зімкнення з альвеолами, яке поступово переходить в щілину; м'яке піднебіння закриває прохід в носову порожнину; голосові зв'язки не вібрують - це

- а) механізм утворення звука С;
- б) механізм утворення звука Ц;
- в) механізм утворення звука Ч;
- г) механізм утворення звука Ш;

Введення поставленого звука у зв'язне мовлення – це завдання

- а) підготовчого етапа;
- б) етапа автоматизації звука;
- в) етапа диференціації звука;
- г) етапа постановки звука.

Рухливі органи артикуляційного відділу мовленнєвого апарату:

- а) губи, зуби, язик;
- б) губи, язик, нижня щелепа, м'яке піднебіння;
- в) губи, язик, голосові складки;
- г) губи, зуби, язик, м'яке піднебіння.

До соціальних умов правильного розвитку мовлення дітей не відносять фактори:

- а) дитина повинна мати повноцінне мовленнєве оточення;
- б) правильний зразок мовлення для наслідування;
- в) можливість здійснювати активну мовленнєву діяльність;
- г) дитина повинна мати нормальний слух і зір.

Виникнення мовленнєвих порушень не обумовлено:

- а) біологічним фактором;
- б) обмеженістю мовленнєвого спілкування;
- в) соціальним фактором;
- г) неправильним харчуванням.

Порушення звуковимовної сторони мовлення при нормі слуху та збереженій іннервації мовленнєвого апарату - це:

- а) дизартрія; в) ринолалія;
- б) дислалія; г) дислексія.

Виділіть зайве.

Причинами функціональної дислалії є:

- а) загальна фізична ослабленість дитини;
- б) недостатній рівень розвитку фонематичного слуху;
- в) недоліки будови щелепно-зубної системи;
- г) неякісне мовленнєве оточення.

Виділіть зайве.

Причинами механічної(органічної) дислалії є:

- а) патологічні зміни розміру і форми язика, укорочена, масивна вуздечка язика;
- б) двомовність у сім'ї;
- в) недоліки будови щелепно-зубної системи;
- г) вади будови твердого і м'якого піднебіння.

Мономорфна дислалія:

- а) порушена одна група звуків;
- б) порушений один звук;
- в) порушений один звук та одна група звуків;
- г) порушено три групи звуків.

При функціональній дислалії переважно порушується:

- а) просодична сторона мовлення;
- б) моторика;
- в) дихання;
- г) фонетична сторона мовлення.

Поліморфна дислалія:

- а) порушено дві і більше груп звуків;
- б) порушено два і більше звуків;
- в) порушений один звук та одна група звуків
- г) порушена одна група звуків.

Артикуляція є процесом:

- а) фізіологічним; в) біологічним;
- б) психофізіологічним; г) психічним.

Для автоматизації звуків пропонується добирати матеріал за:

- а) морфологічним принципом;
- б) фонетичним принципом;
- в) парадигматичним принципом;
- г) лексико-граматичним принципом.

Показником завершення роботи з подолання вад звуковимови є:

- а) самостійне спостереження за мовленням інших дітей;
- б) уміння чути помилкову вимову у дітей і дорослих;
- в) уміння вільно вживати звук у будь-яких сполученнях у повсякденному спілкуванні;
- г) уміння самостійно вимовляти звук.

Холодне видихуване повітря спостерігається при вимові звуків:

- а) Л, Л';
- б) Р, Р';
- в) С, З;
- г) Ш, Ж.

З якого віку потрібно починати корекційну роботу при міжзубному сигматизмі, який було виявлено в 4 роки?

- а) в 4 роки;
- б) в 5 років;
- в) в 6 років.
- г) в 3 роки.

Вид сигматизму, при якому можна почути своєрідний «хлюпаючий» звук:

- а) призубний;
- б) носовий;
- в) боковий;
- г) міжзубний.

Постановка яких звуків може відбуватися від міжзубної вимови?

- а) Л, Л';
- б) Р, Р';
- в) С, З;
- г) Ш, Ж.

Капацизм -це недолік вимови таких фонем, як:

- а) Г, Г'; в) Х, Х';
- б) К, К'; г) Т, Т'.

Гаммацизм - це недолік вимови таких фонем, як:

- а) Г, Г';
- б) П, П';
- в) В, В';
- г) К, К'.

Порушення вимови звуків Л, Ль - це:

- а) параламбдацизм;
- б) сигматизм;
- в) ламбдацизм;
- г) ротацизм.

Заміна звука К на звук Т - це:

- а) парагаммацизм;
- б) паракапацизм;
- в) капацизм;
- г) паракхитизм.

Визначте первинний дефект при дислалії:

- а) порушення лексико-граматичного рівня мовлення;
- б) вади звуковимови;
- в) дисграфія, дислексія;
- г) загальне недорозвинення мовлення

Якому звуку відповідає артикуляційний уклад:

- *губи трохи витягнуті вперед;*
- *зуби злегка розкриті;*
- *широкий кінчик язика піднімається до твердого піднебіння, утворюючи з ним щілину;*
- *бічні краї язика притиснуті до верхніх кутніх зубів;*
- *м'яке піднебіння закриває прохід в носову порожнину;*
- *голосові зв'язки не вібрують.*

- а) [Ш];
- б) [Р];
- в) [С];
- г) [Ж].

Якому звуку відповідає артикуляційний уклад:

- *губи набувають положення наступного голосного звуку;*
- *зуби злегка розкриті;*
- *широкий кінчик язика піднятий до верхніх альвеол та вібрує в інтенсивному струмені повітря;*
- *бічні краї язика стискаються з верхніми кутніми зубами;*
- *м'яке піднебіння закриває прохід в носову порожнину;*
- *голосові зв'язки вібрують.*

- а) [Ш];
- б) [Р];
- в) [С];
- г) [Ж].

Якому звуку відповідає артикуляційний уклад:

- *губи набувають положення наступного голосного звуку;*
- *зуби злегка розкриті; - звужений кінчик язика утирається у верхні різці або альвеоли;*
- *корінь язика піднімається до м'якого піднебіння;*
- *бічні краї язика не стискаються з верхніми кутніми зубами, а тому видихуваний струмінь повітря проходить крізь щілину, що утворюється між ними;*
- *м'яке піднебіння закриває прохід в носову порожнину;*
- *голосові зв'язки вібрують.*

- а) [Ш];
- б) [Р];
- в) [С];
- г) [Ж].

Якому звуку відповідає артикуляційний уклад:

- *губи розтягнуті в посмішку;*
- *зуби розкриті на декілька міліметрів трохи оголені;*
- *широкий кінчик язика за нижніми зубами;*
- *спинка язика піднімається до твердого піднебіння, чим утворює щілину;*
- *струмінь повітря проходить посередині спинки язика, по утвореному жолобку;*
- *м'яке піднебіння закриває прохід в носову порожнину;*
- *голосові зв'язки не вібрують.*

- а) [Ш];

- б) [Р];
- в) [СІ;
- г) ІЖ].

На якому етапі корекційної роботи над звуком використовують зонди, шпатель та інше приладдя?

- а) етапі автоматизації звука;
- б) підготовчому етапі;
- в) етапі постановки звуку;
- г) етап диференціації.

Втручання ортодонта може знадобитися при:

- а) загальному недорозвиненні мовлення;
- б) механічній діслалії;
- в) функціональній дислалії;
- г) дизартрії.

Залежно від кількості порушених груп звуків дислалію поділяють на:

- а) складну і просту;
- б) поліморфну і мономорфну;
- в) моторну та сенсорну;
- г) фонетична та фонематична.

Який з видів роботи зайвий при логопедичному обстеженні дітей з дислалією?

- а) обстеження будови і рухливості органів артикуляції;
- б) обстеження звуковимови;
- в) обстеження лексико-граматичного стану мовлення;
- г) обстеження фонематичного сприйняття.

Причинами функціональної дислалії не являється:

- а) загальна фізична ослабленість, зумовлена частими соматичними захворюваннями, що спостерігаються в період найінтенсивнішого формування мовленнєвої функції;
- б) недоліки в будові зубощелепної системи;
- в) недостатній ступінь розвитку фонематичного слуху;
- г) несприятливі соціальні і мовленнєві умови, в яких виховується дитина.

До якої форми дислалії відноситься особливість «укорочена вуздечка язика»

- а) функціональна;
- б) механічна;
- в) поліморфна;
- г) відкрита.